

C/2. AZ EURÓPAI UNIÓ JOGA

TÉTELEK ÉS AZ ELSAJÁTÍTANDÓ JOGANYAG

Az Európai Unió Bíróságának Magyarország csatlakozást megelőzően meghozott legfontosabb ítéletei magyar nyelven a www.curia.europa.eu internetes címen az „Ítélezési gyakorlat”, azon belül a „Történeti ítélezési gyakorlat” címen érhetők el. A csatlakozás óta kihirdetett ítéletek ugyanezen honlap nyitóoldalán a kereső felületen keresztül kereshetők. Azok az ítéletek, melyeknek a magyar nyelvű fordítása nem érhető el, az ajánlott irodalomban feldolgozott formában szerepelnek. Az Európai Unióról szóló szerződés, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés hatályos, vonatkozó rendelkezéseinek ismerete szükséges az egyes tételek esetében. A Szerződések hatályos, egységes szerkezetbe foglalt változata a www.eurlex.eu weboldal magyar nyelvű változatának „Szerződések” címszava alatt érhető el. A másodlagos joganyagok szintén ezen a honlapon érhetőek el az „Egyszerű keresés” funkció használatával.

Ajánlott irodalom: Blutman László: *Az Európai Unió joga a gyakorlatban*, HVG Orac, 2010.; Király Miklós (szerk): *Az Európai Unió gazdasági joga*, ELTE Eötvös Kiadó, 2010.; Várnay Ernő – Papp Mónika: *Az Európai Unió joga*, Complex Kiadó, 2010.; Szalayné Sándor Erzsébet – Mohay Ágoston: *Az Európai Unió joga*, Dialog Campus Kiadó, 2008.; Osztovits András (szerk.): *Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződések magyarázata*, Complex Kiadó, 2011.

1. Az Európai Unió alapszerződesei
2. Az Európai Unió intézményei, főbb hatásköreik és egymáshoz való viszonyuk
3. Az Európai Bizottság összetétele, működése és hatáskörei
4. Az Európai Unió Tanácsának összetétele, működése és hatáskörei. Mi a különbség az Európai Tanács és az Európai Unió Tanácsa között?
5. Az Európai Tanács összetétele és működése; az Európai Tanács elnökének feladatai és hatáskörei. Mi a különbség az Európai Tanács és az Európai Unió Tanácsa között?
6. Az Európai Parlament összetétele, tagjainak választása, működése és hatáskörei
7. Az Európai Unió Bíróságának felépítése és működése; a Bíróság, a Törvényszék és a Közszolgálati Törvényszék hatáskörei
8. Az Európai Unió tanácsadó szerveinek (Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, Régiók Bizottsága) szerepe a jogalkotási eljárásban
9. A nemzeti parlamentek szerepe a jogalkotási eljárásban
10. Az Európai Ombudsman és a petíciós jog; az Európai Adatvédelmi Biztos

11. Az Európai Unió hatáskörei. Hatáskör-átruházás elve; az Alaptörvény E) cikke; az Alkotmánybíróság fontosabb határozatai az uniós jog magyarországi érvényesülésével kapcsolatban
30/1998. (VI. 25.) AB határozat, 143/2010. (VII. 14.) AB határozat, 32/2008. (III. 12.) AB határozat
12. Az Európai Unió elsődleges joga és másodlagos joga
13. Az Európai Unió mint a nemzetközi jog alanya; az Európai Unió által kötött nemzetközi szerződések. Határolja el a nemzetközi jogot az uniós jogtól.
14. Jogalkotási eljárás az Európai Unióban; a rendes jogalkotási eljárás és a különleges jogalkotási eljárások; a szubszidiaritás és az arányosság elve az uniós hatáskörgyakorlás során
15. Az uniós jogi aktusok; a jogalkotási aktusok és a nem jogalkotási aktusok elhatárolása
16. A rendelet joghatásai, jellemzői és viszonya a nemzeti joghoz; a határozat joghatásai és jellemzői
17. Az irányelv joghatásai, jellemzői és viszonya a nemzeti joghoz; az átültetési kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményei
18. Az uniós jog autonómiája és elsőbbsége
26/62. sz. Van Gend en Loos ügy, 6/64. sz. Costa kontra E.N.E.L. ügy, 106/77. sz. Simmenthal-ügy
19. A közvetlen hatály; az Alapszerződések, a rendeletek, az irányelvek vertikális és horizontális közvetlen hatálya; a közvetett hatály
26/62. sz. Van Gend en Loos ügy, 41/74. sz. Van Duyn ügy, 14/78- sz. Tullio Ratti ügy, 14/83. sz. Von Colson ügy, 152/84. sz. Marshall ügy, C-91/92. sz. Faccini Dori ügy, 14/83. sz. Von Colson ügy, C-106/89. sz. Marleasing ügy
20. Az uniós polgárság és az uniós polgársághoz fűződő jogok terjedelme; az európai polgári kezdeményezés. Az alapszerződések hogyan változtattak e jogok terjedelmén?
C-85/96. sz. Martinez Sala ügy, C-184/99. sz. Grzelczyk-ügy, C-200/02. sz. Chen-ügy, C-135/08. sz. Rottmann-ügy
21. A diszkrimináció tilalma és az egyenlő bánásmód elve az uniós jogban. Mely jogterületeken jelenik ez meg? Soroljon fel néhányat ezek közül.
C-221/89. sz. Factortame ügy, 43/75. sz. Defrenne ügy, 222/84. sz. Johnston ügy, C-415/93. sz. Bosman ügy, C-141/04. sz. Mangold ügy

22. Az tagállam kárfelelőssége az uniós jog megsértéséért; a jogellenesen beszedett tagállami adók visszatérítése
C-6/90. sz. és 9/90. sz. Frankovich és Bonifaci egyesített ügyek, C-46/93 és 48/93. sz. Brasserie du Pecheur és Factortame egyesített ügyek, C-224/01. sz. Köbler-ügy, 68/79. sz. Just-ügy, 199/82. sz. San Giorgio ügy, C-147/01. sz. Weber's Wine World ügy
23. Alapjogvédelem az Európai Unióban; az Európai Unió Alapjogi Chartája; az Emberi Jogok Európai Egyezményének és az Európai Unió alapjogvédelmének kapcsolódási pontjai. Melyik alapszerződésben jelennek meg az alapjogok?
24. Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata az alapjogok terén; az uniós hatáskörök és az alapjogok védelmének kapcsolata
29/69. sz. Stauder-ügy, 11/70. sz. Internationale Handelsgesellschaft ügy, 4/73 sz. Nold-ügy, 36/75 sz. Rutili-ügy, 44/79. sz. Hauer-ügy, 12/86 sz. Demirel-ügy, 374/87 sz. Orkem-ügy, 5/88 sz. Wachauf-ügy, C-112/00. sz. Schmidberger-ügy, C-328/04. sz. Vajnai-ügy
25. A tagállamokkal szemben indított kötelezettségszegési eljárások bírósági szakaszt megelőző része; panasz benyújtása az Európai Bizottsághoz; a kötelezettségszegési eljárás bírósági szakasza; a kötelezettségszegési eljárásban hozott ítélet jogkövetkezményei
26. Az uniós jogi aktusok megsemmisítése iránti eljárás, az eljárás megindítására jogosultak köre, a keresetindítási határidő, a megtámadható aktusok, megtámadási okok; a mulasztási eljárás, az eljárás megindítására jogosultak köre, a keresetindítási határidő, az eljárás megindításának okai
27. Az Európai Unió intézményei vagy azok alkalmazottai által okozott kár megtérítése iránti eljárás
28. Az előzetes döntéshozatali eljárás, az eljárás kezdeményezésére jogosultak, az eljárás tárgya és az eljárásban feltehető kérdések köre, megfogalmazása, az eljárás kezdeményezésének formája; Az előzetes döntéshozatal kötelező esetei, illetve az ez alóli kivételek
283/81. sz. CILFIT-ügy, 314/85. sz. Foto Frost ügy, C-99/00. sz. Lyckeskog-ügy, C-210/06. sz. Cartesio-ügy
29. Az előzetes döntéshozatali eljárás és a magyar bírósági jogalkalmazás összefüggései
Pp. 155/A. §, Be. 266.§, 3/2005 (XI. 14.) LB PK-KK közös vélemény a tárgyalás felfüggesztésének egyes kérdéseiről, 1/2009. (VI. 24.) LB PK-KK közös vélemény az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése körében hozott végzések elleni fellebbezések

elbírálásáról és a kezdeményezési kötelezettségről, Legf. Bír. Kfv. I. 35.055/2007. (EBH 2008/1/1815)

30. A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésén alapuló térség. Igazságügyi együttműködés polgári ügyekben:
a polgári és kereskedelmi ügyekben irányadó joghatóságról és a bírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 44/2001/EK tanácsi rendelet („Brüsszel-I” rendelet);
a házassági ügyekben és a szülői felelősséggel kapcsolatos eljárásokban irányadó joghatóságról, valamint az ilyen ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2201/2003/EK rendelet („Brüsszel-IIA” rendelet);
31. Igazságügyi együttműködés büntetőügyekben; a kölcsönös elismerés elve; a *ne bis in idem* elve az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatában.
C-187/01. sz. Gözütok és Brügge ügy, C-469/03. sz. Miraglia-ügy, C-467/04. sz. Gasparini és társai ügy, C-436/04. sz. Van Esbroeck ügy, C-150/05. sz. Van Straaten ügy, C-367/05. sz. Kraaijenbrink-ügy, C-297/07. sz. Bourquain- ügy
32. A belső piac fogalma, kialakulása; jogalkotás – dereguláció a belső piacon. Milyen közösségi jogalkotási folyamat kapcsolódik a kialakulásához.
33. A személyek szabad mozgása; kivételek a személyek szabad mozgása alól
48/75. sz. Royer-ügy, 118/75. sz. Watson & Belmann ügy, C-413/99. sz. Baumbast-ügy, C-33/07 Jipa-ügy, C-34/09. sz. Zambrano-ügy, 41/74. sz. Van Duyn ügy, C-115-116/96. sz. Adoui és Cornuaille ügy, C-149/79. sz. Bizottság kontra Belgium ügy, C-473/93. sz. Bizottság kontra Luxemburg ügy
34. A munkavállalók szabad mozgása; a letelepedés szabadsága önálló vállalkozók esetében
53/81. sz. Levin-ügy, 139/85 sz. Kempf-ügy, 66/85 sz. Lawrie-Blum ügy, 344/87. sz. Bettray-ügy, C-379/87. sz. Groener-ügy
35. A letelepedés szabadsága vállalkozások esetében
81/87. sz. Daily Mail ügy, C-212/97. sz. Centros-ügy, C-208/00. sz. Überseering-ügy, C-167/01. sz. Inspire Art ügy, C-210/06. sz. Cartesio-ügy
36. A diplomák és szakképesítések kölcsönös elismerése; az ügyvédi hivatás gyakorlása az Európai Unió más tagállamában
C-55/94. sz. Gebhardt-ügy, C-309/99. sz. Wouters-ügy, C-506/04. sz. Wilson-ügy, C-359/09. sz. Ebert-ügy

37. Az áruk szabad mozgása; a vámok és azzal egyenértékű díjak tilalma; a mennyiségi korlátozások és az azokkal azonos hatású intézkedések tilalma; az áruk szabad mozgásának megengedett korlátozása; a diszkriminatív adóztatás tilalma
2/69. sz. Diamantarbeiders-ügy, 7/68. sz. Bizottság kontra Olaszország ügy, 8/74. sz. Dassonville-ügy, C-276/91. sz. és C-268/91. sz. Keck & Mithouard ügy, 120/78. sz. Cassis de Dijon ügy, C-368/95 Familiapress-ügy, 34/79. sz. Henn and Darby ügy, C-2/90. sz. Bizottság kontra Belgium ügy, C-110/05. sz. Bizottság kontra Olaszország ügy, 57/65. sz. Lütticke-ügy, 112/84. sz. Humblot-ügy, 170/78. sz. Bizottság kontra Egyesült Királyság ügy, C-290/05. sz. Nádasdi-ügy
38. A szolgáltatások szabad mozgása
33/74. sz. van Binsbergen ügy, C-55/94. sz. Gebhard-ügy, C-384/93. sz. Alpine Investments ügy
39. A tőke szabad mozgása
C-484/93. sz. Svensson és Gustavsson ügy, 286/82 és 26/83. sz. Luisi és Carbone egyesített ügyek, C-358/93. és C-416/93. sz. Bordessa és társai egyesített ügyek, C-503/99. sz. Bizottság kontra Belgium ügy
40. A monetáris unió fogalma és jelentősége
41. Mi a versenyjog funkciója? Milyen jogforráson alapul?
42. Mi a Bizottság szerepe a versenyjogban? Milyen eljárást folytathat le a Bizottság a versenyjogi szabályok megsértése esetén?